

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U002258

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 05-06-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Романюк Михайло Феодосійович

2. Mykhaylo F. Romanyuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0005-6483-456X

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 03-07-2026

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Львівський апеляційний суд

Код за ЄДРПОУ: 42262398

Місцезнаходження: площа Соборна, Львів, 79008, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 13814

Повне найменування юридичної особи: Львівський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571995

Місцезнаходження: вул. Городоцька, Львів, 79007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Львівський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571995

Місцезнаходження: вул. Городоцька, Львів, 79007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.79, 11.15.47

Тема дисертації:

1. Спеціальне судове провадження (in absentia)
2. Special Judicial Proceedings (In Absentia)

Реферат/анотація:

1. В умовах воєнного стану, що триває в Україні з 2022 року, питання забезпечення невідворотності кримінальної відповідальності набуває особливого значення. Масовий виїзд підозрюваних, обвинувачених та засуджених за межі держави, а також їхнє ухилення від правосуддя створюють суттєві виклики для реалізації завдань кримінального провадження та забезпечення його ефективності. У цьому контексті спеціальне судове провадження (in absentia) постає як дієвий інструмент, що дозволяє здійснювати притягнення до кримінальної відповідальності осіб, які перебувають поза межами досяжності національних правоохоронних і судових органів, та забезпечити захист прав потерпілих і суспільства загалом. Спеціальне судове провадження має на меті подолати ситуації, коли традиційні механізми правосуддя стають неефективними через об'єктивну неможливість участі обвинуваченого у кримінальному процесі. Водночас запровадження та застосування in absentia порушує низку складних питань щодо дотримання фундаментальних процесуальних гарантій, зокрема права на захист, засади змагальності, рівності сторін, а також відповідності міжнародним стандартам прав людини. З огляду на це особливої актуальності набуває наукове осмислення

природи, сутності, правового змісту й процесуальних особливостей спеціального судового провадження. Однак, попри значний науковий інтерес, низка аспектів спеціального судового провадження залишається малодослідженою або викликає дискусії серед науковців. Зокрема, до таких проблем належать відсутність єдиної позиції щодо обсягу підстав для проведення спеціального провадження, а також питання щодо дотримання балансу між інтересами правосуддя та правами обвинуваченого. Крім того, дискусійними залишаються питання щодо: реальної ефективності механізмів забезпечення права на захист обвинуваченого, який перебуває поза межами держави, і можливостей його участі у процесі дистанційно; узгодження національного законодавства із вимогами статті 6 Європейської конвенції з прав людини та практикою Європейського суду з прав людини; можливостей перегляду вироків, ухвалених за процедурою *in absentia*, у разі повернення обвинуваченого, а також процесуальні механізми поновлення його прав. Ба більше, актуальним є дослідження специфіки здійснення спеціального судового провадження під час дії правового режиму воєнного стану, коли зростає кількість випадків ухилення від правосуддя та необхідність забезпечення балансу між суспільними інтересами й захистом прав особи. Таким чином, хоча загальні положення й окремі аспекти спеціального судового провадження вже знайшли своє відображення в науковій літературі, існує низка малодосліджених і спірних питань, що вимагають подальшої глибокої розробки для забезпечення ефективності правосуддя й дотримання прав людини, особливо в умовах воєнного стану. У своїй сукупності викладені обставини переконливо засвідчують необхідність ґрунтовного визначення теоретичних і практичних основ здійснення спеціального судового провадження (*in absentia*). Це підкреслює актуальність обраної теми дисертаційного дослідження, оскільки забезпечення невідворотності кримінальної відповідальності, захисту прав потерпілих і обвинувачених, дотримання міжнародних стандартів прав людини у процесі притягнення до відповідальності осіб, які ухиляються від правосуддя, набувають важливого значення в нинішніх умовах. Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є висвітлення теоретичних і практичних проблем здійснення спеціального судового провадження (*in absentia*), розроблення пропозицій з удосконалення кримінального процесуального законодавства та практичних рекомендацій щодо його застосування. Для досягнення поставленої мети були поставлені такі завдання: – дослідити розвиток національного законодавства та наукової думки щодо спеціального судового провадження; – визначити сутність та функціональне призначення спеціального судового провадження; – розкрити підстави та умови здійснення спеціального судового провадження; – установити особливості процесуального порядку здійснення спеціального судового провадження; – охарактеризувати судові рішення у спеціальному судовому провадженні та розкрити порядок їх оскарження; – здійснити аналіз міжнародного досвіду правового регулювання здійснення спеціального судового провадження; – окреслити напрями підвищення ефективності здійснення спеціального судового провадження. Об'єктом дослідження виступають кримінальні процесуальні відносини, які виникають, змінюються та припиняються у зв'язку із здійсненням спеціального судового провадження (*in absentia*). Предметом дослідження є спеціальне судове провадження (*in absentia*).

2. In the conditions of martial law, which has been in effect in Ukraine since 2022, the issue of ensuring the inevitability of criminal liability is of particular importance. The mass departure of suspects, accused, and convicted persons outside the country, as well as their evasion of justice, creates significant challenges for the implementation of the tasks of criminal proceedings and ensuring their effectiveness. In this context, special judicial proceedings (*in absentia*) appear as an effective tool that allows for the prosecution of persons who are beyond the reach of national law enforcement and judicial bodies, and to ensure the protection of the rights of victims and society as a whole. Special judicial proceedings are aimed at overcoming situations where traditional justice mechanisms become ineffective due to the objective impossibility of the accused's participation in the criminal process. At the same time, the introduction and application of *in absentia* raises several complex issues regarding compliance with fundamental procedural guarantees, in particular the right to defense, the principles of adversarial proceedings, equality of parties, as well as compliance with international human rights standards. In view of this, the scientific understanding of the nature, essence, legal content and procedural features of special judicial proceedings is of particular relevance. However, despite significant scientific interest, a number of aspects

of special judicial proceedings remain poorly researched or cause debate among scholars. In particular, such problems include the lack of a single position on the scope of grounds for conducting special proceedings, as well as the issue of maintaining a balance between the interests of justice and the rights of the accused. In addition, the following issues remain debatable: the real effectiveness of mechanisms for ensuring the right to defense of the accused who is outside the state and the possibilities of his participation in the process remotely; harmonization of national legislation with the requirements of Article 6 of the European Convention on Human Rights and the practice of the European Court of Human Rights; the possibilities of reviewing sentences passed in absentia in the event of the accused's return, as well as procedural mechanisms for restoring his rights. Moreover, it is relevant to study the specifics of conducting special judicial proceedings during the legal regime of martial law, when the number of cases of evasion of justice is increasing and the need to ensure a balance between public interests and the protection of individual rights is increasing. Thus, although the general provisions and individual aspects of special judicial proceedings have already been reflected in the scientific literature, there are several poorly researched and controversial issues that require further in-depth development to ensure the effectiveness of justice and respect for human rights, especially in conditions of martial law. Taken together, the circumstances outlined convincingly demonstrate the need for a thorough definition of the theoretical and practical foundations of conducting special judicial proceedings (in absentia). This emphasizes the relevance of the chosen topic of the dissertation research, since ensuring the inevitability of criminal liability, protecting the rights of victims and defendants, and adhering to international human rights standards in the process of bringing to justice persons evading justice are of great importance in the current conditions.

Purpose and objectives of the study. The purpose of the study is to highlight the theoretical and practical problems of conducting special judicial proceedings (in absentia), to develop proposals for improving criminal procedural legislation and practical recommendations for its application. To achieve this purpose, the following tasks were set: – to research the development of national legislation and scientific thought on special judicial proceedings; – to determine the essence and functional purpose of special judicial proceedings; – to reveal the grounds and conditions for conducting special judicial proceedings; – to establish the features of the procedural procedure for conducting special judicial proceedings; – to characterize court decisions in special judicial proceedings and to reveal the procedure for appealing them; – to analyze the international experience of legal regulation of conducting special judicial proceedings; – to outline areas for increasing the efficiency of conducting special judicial proceedings. The object of the study is criminal procedural relations that arise, change and terminate in connection with the conduct of special judicial proceedings (in absentia). The subject of the study is special judicial proceedings (in absentia).

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Романюк М.Ф. Сутність спеціального судового провадження як прояву диференціації кримінальної процесуальної форми. Науковий вісник Дніпровського державного університету внутрішніх справ. 2024. № 4. С.254–261. DOI: <https://doi.org/10.32782/2078-3566-2024-4-36>;
- 2. Романюк М.Ф. Міжнародно-правова основа здійснення спеціального судового провадження. Вісник пенітенціарної асоціації України. 2024. № 2 (28). С. 65–71. DOI: <https://doi.org/https://doi.org/10.34015/2523-4552.2024.2.08>;

- 3. Романюк М.Ф. Регламентация спеціального судового провадження в законодавстві окремих іноземних держав. Європейські перспективи. 2025. № 2. С. 156–165. DOI: <https://doi.org/10.71404/EP.2025.2.21>;
- 4. Романюк М.Ф. Сутність процесуального порядку спеціального судового провадження. Вісник Кримінологічної асоціації України. 2025 № 3 (36). С. 330–341. DOI: <https://doi.org/10.32631/vca.2025.3.26>;
- 5. Романюк М.Ф. Функціональне призначення спеціального судового провадження. Правова доктрина, правоутворення та правозастосування: проблеми зв'язку та шляхи розвитку : тези доп. учасників II Всеукр. наук.-практ. конф. (Харків, 10 груд. 2024 р.), С. 41–43. URL: <https://doi.org/10.32782/PPSS.2024.2.11>;
- 6. Романюк М. Ф. Відповідність процедури вручення процесуальних документів обвинуваченому під час здійснення спеціального судового провадження практиці ЄСПЛ. Злочинність і протидія їй в умовах війни та у повоєнній перспективі: міждисциплінарна панорама: зб. тез доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 16 квіт. 2025 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ; Кримінол. асоц. України. Вінниця: ХНУВС, 2025. С. 559–561;
- 7. Романюк М. Спеціальне судове провадження в міжнародному праві прав людини. Правотворчість у сфері кримінальної юстиції: на шляху від війни до миру: матеріали круглого столу (м. Київ, 10 жовтня 2025 р.). / упоряд. Зоя Загиней-Заболотенко. Київ, 2025. С. 237–240;
- 8. Романюк М.Ф. Щодо оскарження судових рішень, прийнятих під час спеціального судового провадження. Теоретико-прикладні проблеми правового регулювання в Україні: матеріали IX Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Львів, 12 грудня 2025 року) / за заг. ред. І. В. Красницького. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2025. С. 583–585.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U113930

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хитра Андрій Ярославович

2. Andriy Y. Khytra

Кваліфікація: к.ю.н., доц., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7125-1953

Додаткова інформація:

<http://www.scopus.com/inward/authorDetails.url?authorID=58528778300&partnerID=MN8TOARS>

Повне найменування юридичної особи: Львівський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571995

Місцезнаходження: вул. Городоцька, Львів, 79007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Фоміна Тетяна Григорівна
2. Tetiana H. Fomina

Кваліфікація: Доктор юридичних наук, професор, 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9513-1673

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Борецько Галина Дмитрівна
2. Halyna D. Boreiko

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5592-4302

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Татарин Ігор Іванович
2. Ihor I. Tataryn

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9517-2299

Додаткова інформація:

